

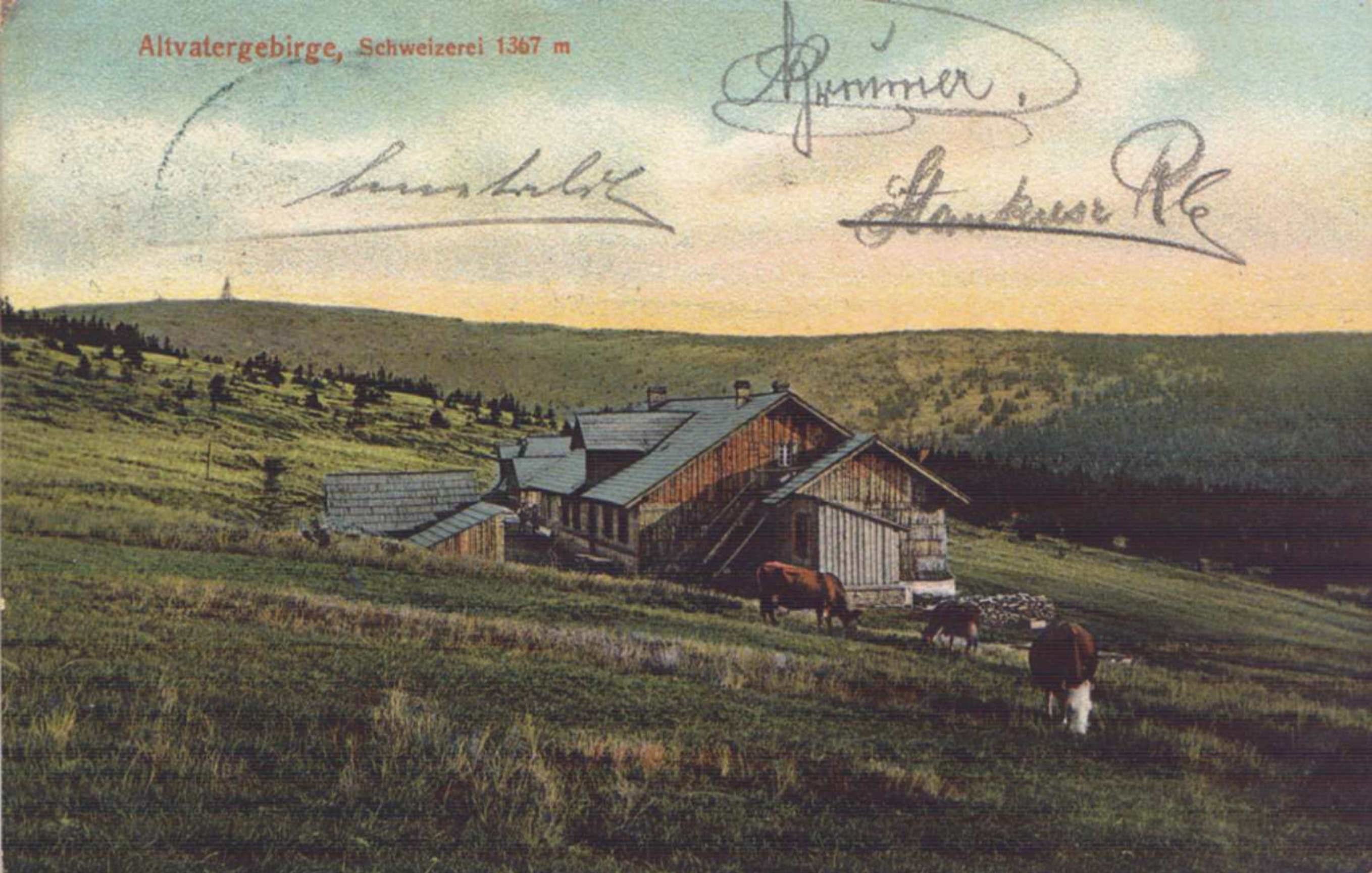
Snídaně v trávě aneb proč se vrací cinkání zvonků na jesenické hřebeny

Člověk po dlouhá staletí měnil tvář jesenických hor. Zdejší horalové však nebyli jedinými návštěvníky drsného kraje horských hřebenů. Společně s nimi přicházeli již od 18.století stáda ovcí a dobytka za doprovodu cinkání zvonků. Velkého rozmachu dosáhla pastva dobytka po založení „Pradědského pastevního družstva“ v r.1921, kdy se v okolí Pradědu pásly desítky jalovic a býků. Po druhé světové válce pastva pod Pradědem rychle skončila... Ožijí jesenické hřebeny opět cinkáním zvonků?

Kterak se dříve páslo...

„...Dobytěk se vyžene na pastvu obvykle začátkem června, cestu z domova, ležícího pod Vysokým Jeseníkem, urazí za 6 - 8 hodin. Na pastvě obdrží značku a netrvá ani tři neděle a je zde jako doma. Pastva končí okolo 15. září. Mimo jalovice je na pastvě i několik krav a jeden plemenný býk. Aby mohly být dováženy potraviny, chová se jeden kůň menšího rázu a konečně chová dozorce drůbež s velmi dobrým výsledkem.“ (Československý Zemědělec, 1925)

„...Zvláště je zajímavé, jak působí hnůj a močůvka na rostlinstvo. Vliv těchto činitelů lze pozorovat zvláště pod Švýcarskou a okolo Ovčárny, hlavně však pod chatou prvnější. Ačkoliv hnojení se děje úplně náhodně, bez všelického upravení, přece se zde vyvinula přebohatá vegetace, již neschází ani velmi dobrých druhů travin.“ (Československý Zemědělec, 1925)

Proměna horských hřebenů?

Zdá se vám louka na tomto obrázku málo barevná, málo pestrá?

Není lepší pochoutky

Představte si, že jste ovcí nebo jalovicí. Na čem byste si pochutnali na zdejší louce? Sbíhají se vám snad sliny na statné kýchavice, nebo snad na drobné jestřábníky?

Ovce i dobytek mají nejraději šťavnaté chutné byliny jakými jsou např. jestřábníky, růžové kartáčky kvetoucího rdesna hadího kořene, kupodivu i statný starček. Ovce jsou vybíravější než dobytek, na druhou stranu se zase nebojí jinak jedovatých bylin, s chutí se tak zakousnou do kýchavice nebo pryskyřníku platanolistého. Až jako poslední leží na talíři ovcí, jalovic a býků leží drsné trávy jakými jsou smilka, nebo metlice (zkuste sami osahat jejich listy, uvidíte jak řezou), také třtinu nemají rády, lepší se na patro. A která kytka chutná vám?

Nepasené louky často zarůstají drsnou trávou metlicí trsnatou, kterou dobytek nemá rád.

Máte pravdu, dříve tomu bylo jinak...

Za pasteveckých časů zářily jesenické hřebeny směsí barev a vůní. Potulná pastva spojená s rozrýváním povrchu půdy kopýtky zvířat, přirozeným přidáním živin a bakterií ve výkalech zvířat, to vše prospívá bohatosti rostlin a živočichů na horských loukách, včetně řady chráněných a ohrožených druhů. Na následujícím obrázku a dalších fotografiích na tomto panelu můžete vidět některé z nich.

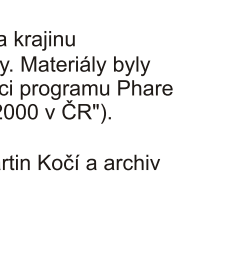
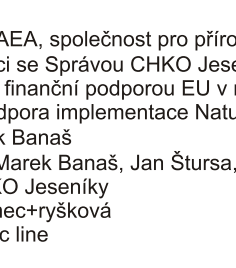
Právě proto začala Správa Chráněné krajinné oblasti Jeseníky v r.2006 za pomoci místních hospodářů s pokusnou pastvou v okolí Švýcarské. Vždyť, kde jinde začít než na místě nejstarší jesenické salaše. Podívejte se sami, jak se louka před vámi postupně mění.

Změny na louce po zahájení pastvy jsou pravidelně sledovány přírodovědci. Pokud se chcete dozvědět více, nebojte se navštívit Správu chráněné krajinné oblasti Jeseníky na Šumperské ulici č.p.93 v Jeseníku - Bukovicích.

Víte že?

Někteří hospodáři, např. pan Hofmann z Janušovic u Rýmařova v r.1911, se pokoušeli hnojit louky na nedaleké Vysoké holi, druhém nejvyšším vrcholu Jeseníků?

Vydala ACTA EA, společnost pro přírodu a krajinu ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky. Materiály byly zhotoveny s finanční podporou EU v rámci programu Phare (projekt "Podpora implementace Natury 2000 v ČR").
Texty: Marek Baroš
Fotografie: Marek Baroš, Jan Štursa, Martin Kobi a archiv Správy CHKO Jeseníky
Design: šumperskýská
Tisk: Graphic line 2005